

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quæstio 1. An sint etiam conservatores laici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

PARS TERTIA.

MATERIAM CONSERVATORVM LAICORVM
Tribunali vigintiduum virum Leodicnſi
comparatam comprehendens.

PROEMIUM DE RATIONE HVIVS STUDII.

Tribunal vigintiduum virum Patriæ Leodienſis à majoribus
noſtris inſtitutum eſt ad Reipublicæ quietem adverſus vio-
lentias tum privatas tum publicas corruptoſq; iudices. Cui cum
iuriſdictio tutelaris & conſervatoria ſolum competat, rarior o-
lim eſſe ſolebat illius iuris adminiſtratio: ſed ſenſim ut tempus e-
dax rerum omnia immutat. ita tribunal hoc paulatim iuriſdictio-
nem ſuam ampliando ſalcem ſuam in meſſem alienarum huius
patriæ iuriſditionem diſpendio reipublicæ huius adeo immiſiſſe
experimur, ut aliud vix ſit tribunal in quo talis cauſidicina habe-
atur. Quod me movit ut ijs qua tenebras huic tribunali ſuffude-
runt diſcuſſis iuriſditionem illius ad incunabula ejus originis tru-
tinamque juris revocarem. Bono equidem Leodienſis huius rei-
publicæ cuius ſicuti magnopere intereſt ſanctum hoc tribunal ab
annis trecentis erectum, factum teſtum conſervari ita & mala
quæ ex ampliacione iſtius iuriſditionis in aliorum diſpendium
irreperunt expedit velut præſecmna reſecari. Tu quiſquis eſ iuſti-
tiæ alumnus ſtudio hoc meo fruere & pro gratia Deum ut ſit
mihi merces adprecare.

QVÆSTIO PRIM A.

An ſint etiam conſervatores laici.

Aaa

SUM.

SUMMARIUM.

1. Sunt etiam conservatores laici.
2. Iniuria committitur vi aut fraude.
3. Principes sunt conservatores.
4. Speciales magistratus sunt conservatores.

5. Vigintiduum viri Leodienses sunt conservatores.

Dubium non est quin & in saeculari statu quam plures sint qui conservatorum munere adversus injuriatores fungantur. Cum enim Cicero teste *officiorum* 1. Omnis injuria aut vi aut fraude inferatur visque leoni fraus vulpeculae comparetur utrumque sit indignissimum ab homine sed fraus odio digna magis primus ad quem spectat conservatoriale hoc munus est princeps cui incumbit injurias omnes à suis subditis inter se propulare & ne exteri eis infertantur. *l. 1. C. quando imperat Augustinus cap. 1. de offic. ord.* Carolus *Grafal. de regali traditi illi censerentur.* uti latius ostendi tractatu de advocatijs feudalijs. A principe defluxit in speciales magistratus qui hoc munere stabili erectique sunt ut fraudem omnem violentiamque avertant atque eliminent cujus speciei sunt vigintiduum viri Patriæ Leodiensis tribunali constans viris duobus & viginti erectum à principe icto cum maioribus nostris fœdere pacis quam vocamus de Fexie in calce hujus operis descriptæ.

Cum itaque munus hujus magistratus consistat maxime in advertendis violentijs & fraudibus quæ à privatis personis aut publicis prætextu judicialis officij inferri possunt non immo hic magistratus conservatoriali munere fungi dicendus est non pari & æquali jurisdictione qua Pontificij conservatores de quibus hæcenus scripsimus sed analogicæ ac pro proportione fœderis quo constitutus est non omnino dispar aut dissimilis.

QVÆSTIO SECUNDA.

Tribunal vigintiduum virale Leodiense an sit odiosum vel favorabile.

SUMMARIUM.

1. Tribunal vigintiduum virale institutum ad salutem reipublicæ.
2. Statutum tendens ad corroborationem juris communis est favorabile.
3. Conservatorum iurisdictio favorabilis opinione quorundam sed verius est esse odiosam.
4. Ordinaria iurisdictio sola favorabilis. Vide-